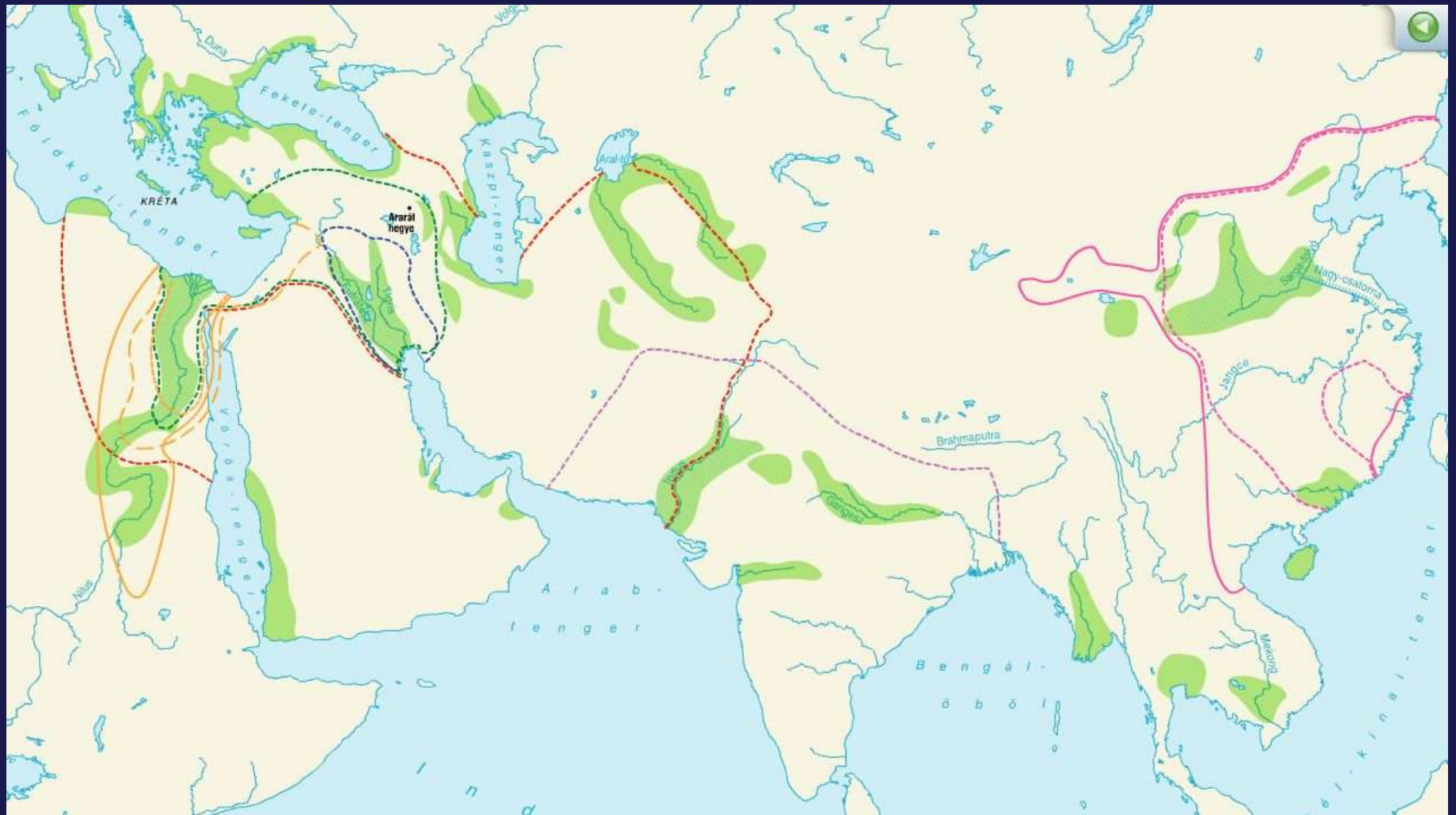

Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői

- I. Az írás
- II. Ókori politeista vallások
- III. Tudomány
- IV. Kulturális emlékek

Bevezetés

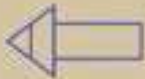

I.1 Az írás jelentősége

állami feladatok: raktári nyilvántartás
→ írástudók képzése (tábla háza)

vallás

I.2 Az ékírás fejlődése

URUK Kr. e. 3300 körül	KLASSZIKUS SUMER Kr. e. 2400 körül	ÓAKKÁD Kr. e. 2200 körül	ÓBABILONI Kr. e. 1700 körül	KÉP	JELENTÉS
				nyak • fej	fej, -tól, -től
				ülő madár	madár
				bikafej	ökör
				patak vagy víz	víz, mag, apa, fiú

képirás

szótagírás

mássalhangzóírás:
egyszerűsödés

I/3. Az egyiptomi írás fejlődése

képirás

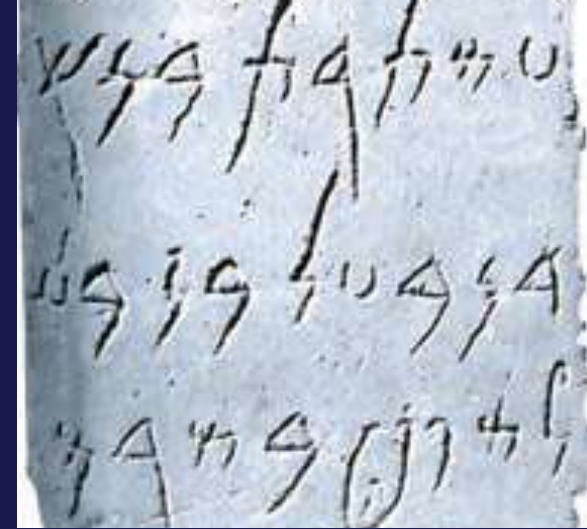
szótagírás

mássalhangzóírás:
egyszerűsödés

HIEROGLIF ÍRÁS			HIERATIKUS ÍRÁS		DEMOTIKUS ÍRÁS
kőbe vésve		papiruszon			
Kr. e. 2900–2800	Kr. e. 2000–1800	Kr. e. 1500	Kr. e. 1900	Kr. e. 200	Kr. e. 400–100
					
					
					

I/4. A hangjelölő írás

ÓFÖNÍCIAI		ÓGÖRÖG		LATIN	
Ⲁ	kiejtés „a”	Ⲁ ⲁ	A	kiejtés „a”	A
Ⲃ	„b”	Ⲃ ⲃ	B	„b”	B
Ⲅ	„g”	Ⲅ ⲅ	Γ	„g”	C
Ⲇ	„d”	Ⲇ ⲇ	Δ	„d”	D
Ⲉ	hangsúly-jelölés	Ⲉ ⲉ	E	rövid „e”	E
Ⲋ	„y”	Ⲋ ⲋ Ⲍ	Υ	„y” „u”	F
Ⲏ	„z”	Ⲏ ⲏ Ⲑ	Z	(d) „z”	Z
Ⲓ	„h”	Ⲓ ⲓ	H	hosszú „e”	H

- Fönícia (Bübblosz)
- ~ Kr.e 1100
- csak msh.
- mai ABC-k alapja

II. Az ókori politeista vallások

- sokistenhit: természet részei, totemizmus, antropomorf,
- mítoszok
- vallási kultusz: tisztelet + szertartás
- papi réteg

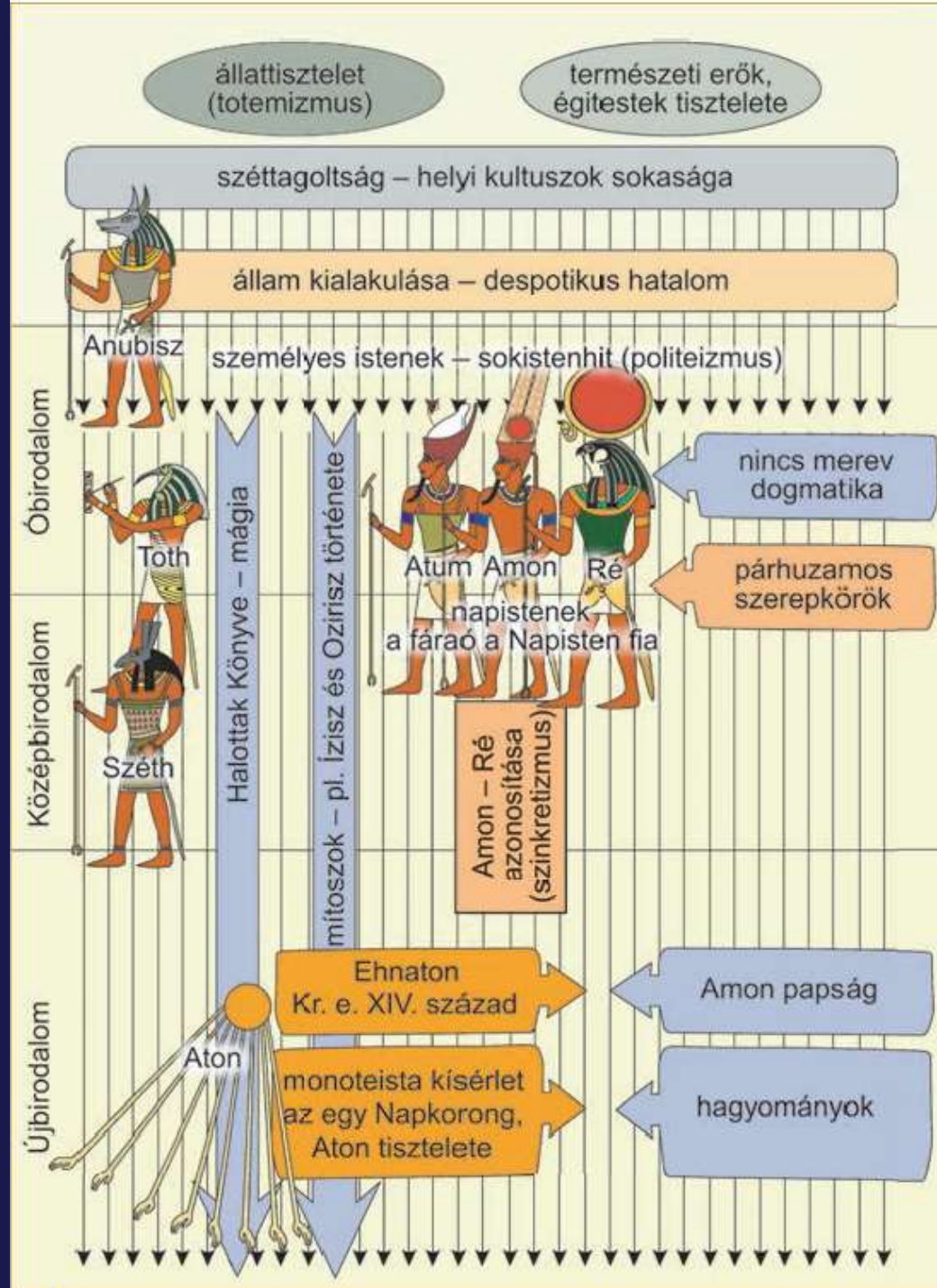
II.1 Mezopotámia

- minden városnak saját istene(i)
→ több száz isten
- Babilon istenei (Marduk és Istar kiemelkednek)
- zord istenek
- jóslás

II.2 Egyiptom

- hierarchikus istenvilág,
- ember alakú (de többnyire állatfejű) istenek (Ámon-Ré)
- papság jelentősége kiemelt

II.3.a Brahmanizmus (hinduizmus)

- politeizmus
- 3 főisten
- örök törvények változtathatatlan (kasztszisztem),
- reinkarnáció lélekvándorlás

Brahma – Visnu – Siva

teremtő megtartó pusztító

Generator Operator Destroyer (GOD)

II.3.b Buddhizmus

- brahmanizmussal szemben
- lemondás a vágyakról (önmegtartóztatás) + elmélkedés
- nirvana

Buddha, Kr.e VI. század

Felkészülés a távoktatásra

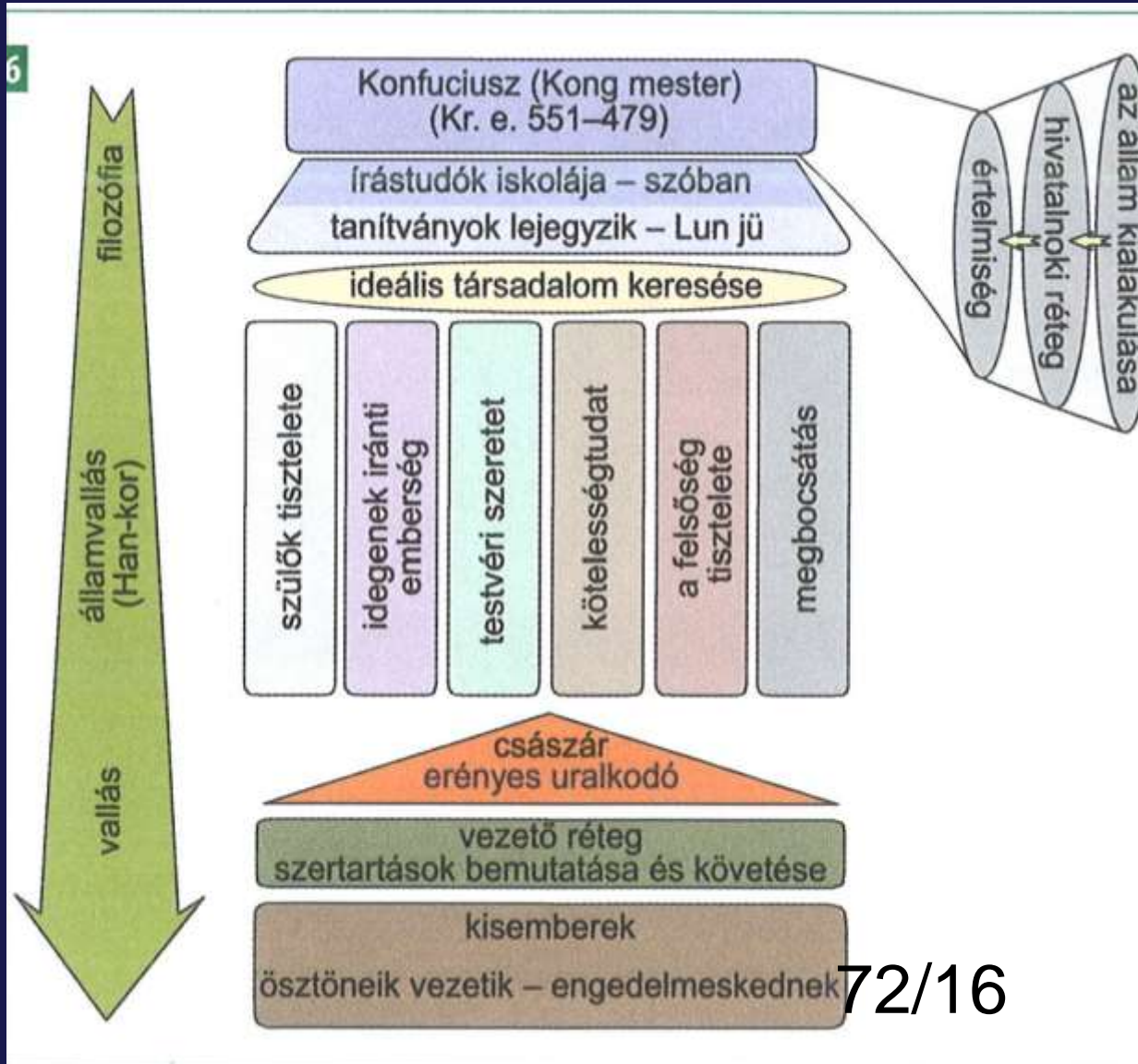
- Száray Miklós: Történelem 9. (Új forrásközpontú történelem)
- <https://szig.edubase.net/>
- honlap: https://www.szig.hu/11b-d_eee
- Messenger: Gianone András
- e-mail: gianone@szig.hu
- tel: 30/4370721

Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői (folyt.)

- I. Az írás
- II. Ókori politeista vallások
- III. Tudomány
- IV. Kulturális emlékek

II.4.a Konfucianizmus

II.4.b Taoizmus

- Lao-ce
- Tao-tö-king (Az út és erény könyve)
- változások elvetése (72/15)
- belső béke

III/1. Egyiptom

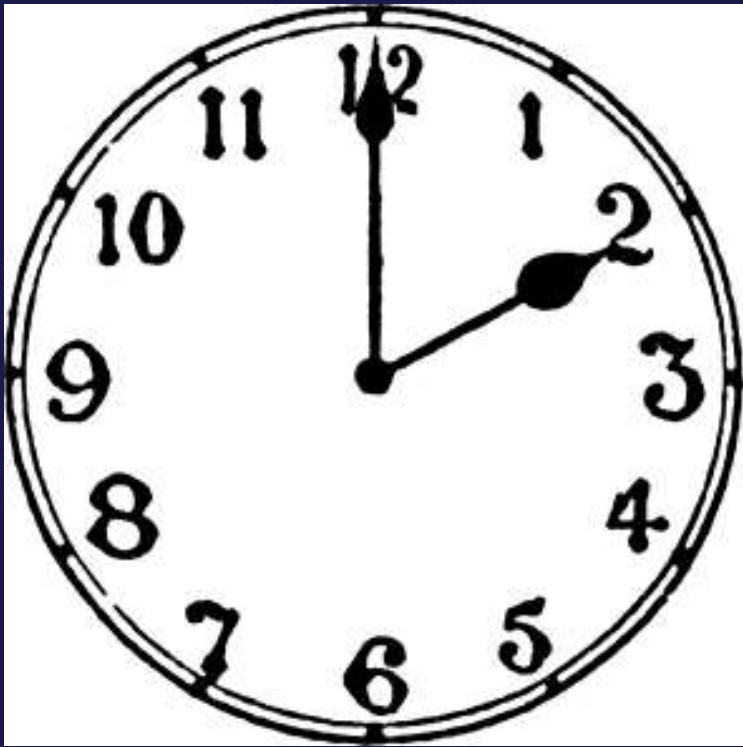

- Nílus áradása → csillagászat
- napév
- mumifikálás → orvostudomány

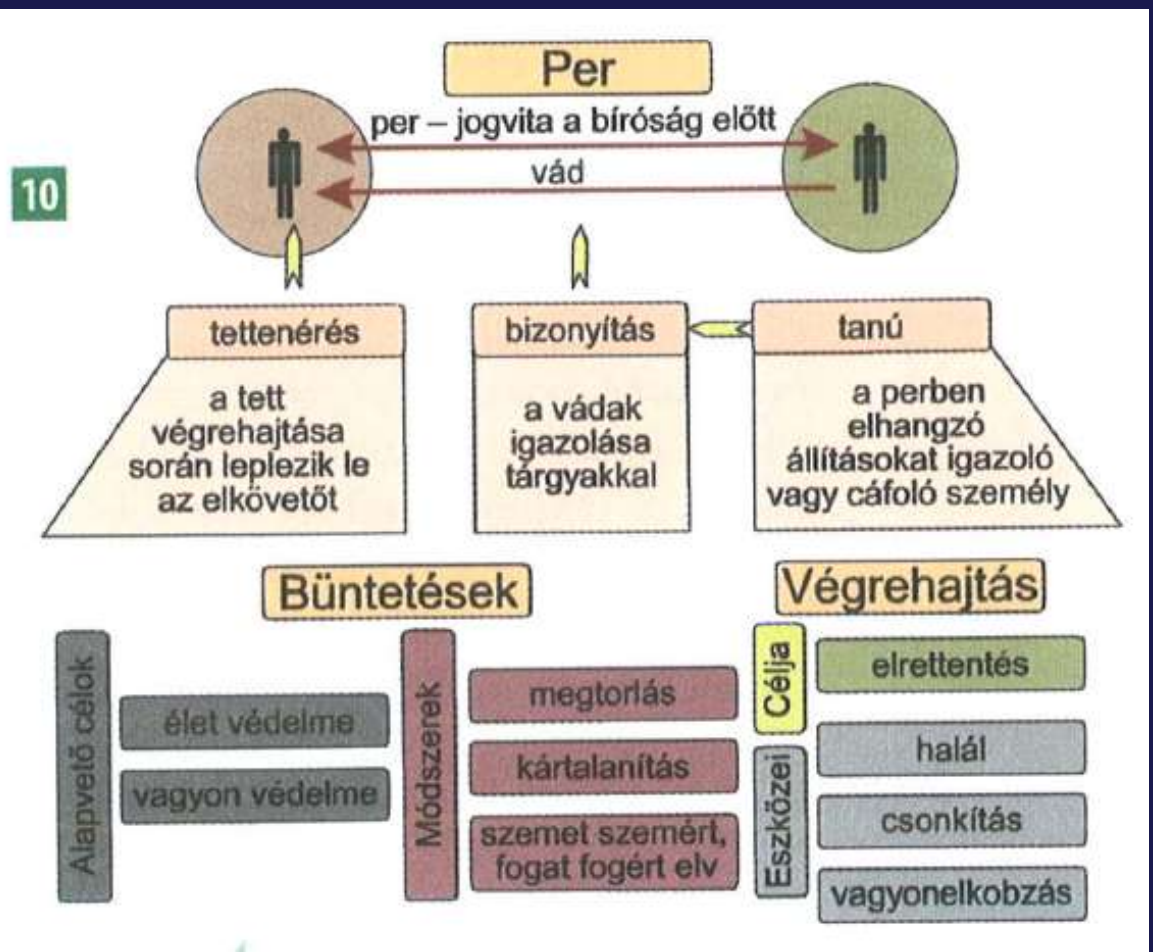
Először is kiszedik az agy egy részét görbe vassal az orron át, más részét pedig beleöntött szerekkel irtják ki. Aztán éles etiópai kővel felvágják a lágyéket, s eltávolítják az összes belet. A test alsó részét kiöblítik pálmaborral, majd összetört füstölőszerrel újra kitisztítják, megtöltik [...] mindenféle füstölőszerrel – csak épp tömjénnel nem –, s végül bevarrják. Ezután a testet bedörzsölik salétrommal, és hetven napra elrejtik, tovább azonban nem maradhat így bevonva. Hetven nap elmúltával lemossák, az egészszet körültekerik büszszosvászson szalagokkal, s bekenik gumival, amelyet az egyiptomiak enyv helyett használnak. Ezután a hozzátartozók elviszik a holttestet, s fából készült, ember alakú koporsóba helyezik. Majd a sírkamrában függőlegesen felállítják, és mint igen nagy értéket őrzik.

(Hérodotosz a holttest bebalzsamozásáról; Kr. e. 5. század)

III/2. Mezopotámia

- jóslás → csillagászat
- 60-as (és 12-es) számrendszer
- szorzás/osztás
- holdév
- Hammurapi törvénykönyve (Kr.e XVIII. sz.)

IV. Kulturális emlékek

???

Kheopsz piramisa és a Szfinx

A cseréphadsereg

múmia

zikkurat

babiloni Istar-kapu

asszír oroslánvadászat

perzsa őrség